

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ЕКОНОМІКО-ПРАВНИЧИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Олена ГРИБАНОВА

«17» вересня 2025

СТРАХОВИЙ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки фахових молодших бакалаврів

галузі знань: D Бізнес, адміністрування та право

*спеціальності: D2 Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок*

освітньо-професійної програми: Фінанси і кредит

Укладач: Тарас ГУЦАЛ

Обговорено та ухвалено
на засіданні циклової комісії
економічних дисциплін та менеджменту
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.
Голова ЦК

Ірина МОРДВІНОВА
(ім'я, прізвище)

Ухвалено Методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «17» вересня 2025
Заступник директора з НМР

Альона ХОДАКОВСЬКА
(ім'я, прізвище)

2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>D Бізнес, адміністрування та право</u> (шифр і назва)	Нормативна	
		Цикл дисциплін професійно-практичної підготовки	
Загальна кількість годин – 90 год.	Спеціальність <u>D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> (шифр і назва)	Рік підготовки: III	
		5-й	6-й
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 4 год.	Освітньо-професійна програма <u>Фінанси і кредит</u>	год.	20 год.
		Практичні, семінарські	
		год.	20 год.
	Лабораторні		
	год.	год.	
	Самостійна робота		
	год.	50 год.	
Вид контролю: залік			
Освітньо-кваліфікаційний рівень: фаховий молодший бакалавр з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «**Страховий та фондовий ринок**» є формування у здобувачів освіти системи знань про функціонування страхового та фондового ринків, сутність і види цінних паперів та механізми їх обігу, а також розвиткові вмінь аналізувати сучасні тенденції, оцінювати ризики та застосовувати інструменти страхування й інвестування у практичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- набуття знань про сутність, принципи та функції страхування;
- визначення ролі страхування і страхового ринку в економічному розвитку країни та соціальному захисті населення;
- опанування засадами функціонування страхових компаній, специфіки управління ризиками та організації надання страхових послуг;
- вивчення способів і форм формування страхових фондів, класифікації видів страхування та їх практичного застосування;
- розвинути уміння застосовувати набуті знання у практичній діяльності страхових компаній та під час розв'язання професійних завдань;
- здобуття знань про теоретичні основи функціонування фондового ринку

та обігу цінних паперів в Україні;

- формування навичок здійснення базових операцій з цінними паперами та оцінки їх інвестиційної привабливості;

- дослідження проблеми та особливостей функціонування й державного регулювання фондового ринку України в сучасних умовах, з урахуванням європейської інтеграції та цифровізації фінансової сфери нашої країни.

У разі успішного завершення курсу здобувач освіти набуває **програмні компетентності** (з ОПП 2025):

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК07. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК09. Здатність працювати самостійно і в команді, налагоджувати комунікаційні зв'язки та міжособистісні взаємодії під час вирішення поставлених завдань.

ЗК10. Здатність розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

СК01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК02. Здатність здійснювати професійну діяльність згідно з вимогами законодавства.

СК03. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної та світової фінансових систем та їх структури.

СК04. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

СК07. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК08. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК12. Здатність використовувати новітні інструменти та технології у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК18. Здатність до розуміння необхідності і сутності страхових послуг; методів і вироблення навичок організації роботи страховика щодо реалізації

страхових послуг. Розуміння особливостей функціонування сучасного страхового ринку та ринку перестраховування України.

СК20. Здатність до розуміння сутності і видів цінних паперів та фондового ринку; фінансово-економічних відносин, що виникають на фондовому ринку у зв'язку з обігом цінних паперів.

Програмні результати навчання, які досягаються за допомогою вивчення дисципліни (з ОПП 2025):

РН03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН07. Застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку для досягнення спільної мети.

РН14. Знати та застосовувати новітні технології та інструменти у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

РН15. Демонструвати навички самостійної роботи та роботи в команді, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

РН16. Знати і розуміти теоретичні основи, принципи та механізм функціонування страхового ринку.

РН17. Демонструвати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень особистого професійного розвитку.

РН18. Знати і розуміти сутність і види цінних паперів, фондового ринку, фінансово-економічних відносин, що виникають у зв'язку з обігом цінних паперів.

Міждисциплінарні зв'язки. Страховий та фондовий ринок вивчається на основі знань, які студенти і слухачі отримали з попередніх курсів, має структурно-логічні зв'язки з такими навчальними дисциплінами як Основи правознавства, Соціальне страхування, Ринок цінних паперів в Україні, Гроші та кредит.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Страхування та страховий ринок

Тема 1. Сутність, принципи та особливості функціонування страхування і страхового ринку.

Економічна сутність страхування та його роль у фінансовій системі. Основні функції та принципи страхування. Поняття страхового захисту та страхового інтересу. Класифікація видів страхування. Поняття страхового ринку, його структура та учасники. Механізм функціонування страхового ринку: попит, пропозиція та ціноутворення на страхові послуги. Роль страхування у забезпеченні економічної стабільності та соціального захисту населення. Світові тенденції розвитку страхового ринку та їх відображення в Україні.

Тема 2. Державне регулювання та нагляд за страховим ринком.

Мета та завдання державного регулювання страхового ринку. Система органів державного регулювання та нагляду у сфері страхування. Повноваження Національного банку України як регулятора страхового ринку. Нормативно-правова база страхування в Україні. Ліцензування страхової діяльності. Механізми фінансового моніторингу та контролю за діяльністю страхових компаній. Вимоги до платоспроможності, резервів та звітності страховиків. Захист прав страхувальників та забезпечення прозорості страхового ринку. Особливості державного регулювання страхування в умовах євроінтеграції та воєнного стану.

Тема 3. Страхові послуги як специфічний продукт ринку: класифікація, характеристики та ціноутворення.

Сутність та основні характеристики страхової послуги. Види страхових послуг та їх класифікація. Особливості ціноутворення на страхові продукти. Поняття страхової премії, тарифу та страхового платежу. Відмінність страхових послуг від банківських і фінансових продуктів в Україні. Якість страхових послуг на сучасному етапі. Роль страхових послуг у забезпеченні фінансової безпеки та при управлінні ризиками у бізнес-процесах.

Тема 4. Договір страхування як форма страхового зобов'язання та механізм реалізації страхової послуги.

Поняття та правова природа договору страхування. Основні елементи договору: сторони, об'єкт, страховий випадок, страхова сума та строк дії. Права та обов'язки сторін договору. Порядок укладання, виконання та припинення договору страхування. Умови настання та порядок врегулювання страхових випадків. Форми договорів страхування: добровільні та обов'язкові. Особливості правового регулювання договорів страхування в Україні.

Тема 5. Страхові посередники та їх роль у системі реалізації страхових послуг.

Поняття страхових посередників та їх класифікація. Страхові агенти, брокери та їх функції. Роль страхових посередників у розширенні доступу до

страхових послуг. Правове регулювання діяльності страхових посередників в Україні. Вимоги до професійної діяльності страхових брокерів та агентів. Міжнародний досвід посередництва у страхуванні. Вплив цифрових технологій на розвиток страхової дистрибуції.

Тема 6. Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку страхового ринку України (з урахуванням воєнного стану).

Характеристика сучасного страхового ринку України. Основні учасники та структура ринку. Динаміка розвитку страхових компаній і страхових послуг. Проблеми та виклики страхового ринку України. Вплив воєнного стану на страхову діяльність. Тенденції розвитку міжнародного страхового бізнесу та їх вплив на Україну. Перспективи цифровізації страхового ринку та впровадження інноваційних продуктів.

Змістовий модуль 2. Фондовий ринок

Тема 7. Сутність, структура та функції фондового ринку. Закономірності його виникнення і розвитку.

Економічна сутність фондового ринку та його місце у фінансовій системі. Основні ознаки та принципи функціонування ринку цінних паперів. Структура фондового ринку та його складові. Функції фондового ринку: інвестиційна, перерозподільча, ціноутворююча, інформаційна, регулююча. Закономірності виникнення та історичні етапи розвитку фондового ринку. Світовий досвід становлення та функціонування ринків капіталу.

Тема 8. Особливості функціонування ринку акцій, облігацій та векселів.

Поняття та види акцій, їхні основні характеристики та права акціонерів. Ринок облігацій: види, механізми обігу, дохідність та ризики. Ринок векселів: сутність, правова природа, роль у фінансових відносинах. Відмінності між акціями, облігаціями та векселями. Практика функціонування ринку акцій, облігацій і векселів в Україні та світі.

Тема 9. Учасники фондового ринку: емітенти, інвестори, посередники та інфраструктура.

Класифікація учасників фондового ринку. Емітенти та їх роль у залученні фінансових ресурсів. Інвестори: види, інтереси та мотивація. Фінансові посередники та їх функції (брокери, дилери, компанії з управління активами, інвестиційні фонди тощо). Інфраструктура фондового ринку: депозитарії, клірингові установи, біржі. Міжнародні учасники фондового ринку та світові інтеграційні процеси.

Тема 10. Державне регулювання та нагляд за фондовим ринком.

Завдання та принципи державного регулювання ринку цінних паперів. Органи регулювання фондового ринку в Україні. Повноваження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. Нормативно-правова база, що регулює обіг цінних паперів. Механізми ліцензування та контролю діяльності професійних учасників ринку. Захист прав інвесторів та забезпечення прозорості фондового ринку в сучасних умовах.

Тема 11. Біржовий та позабіржовий ринки цінних паперів: сутність, відмінності та механізми функціонування.

Поняття та особливості біржового ринку. Структура та функції фондових бірж. Організація торгівлі на біржовому ринку. Позабіржовий ринок цінних паперів: сутність, форми, учасники. Відмінності між біржовим та позабіржовим ринком. Механізми формування цін на цінні папери. Переваги та недоліки різних видів ринків. Сучасні електронні торговельні системи та їх роль в Україні.

Тема 12. Особливості розвитку фондового ринку України у сучасних умовах (воєнний стан, європейська інтеграція та цифровізація).

Стан і структура фондового ринку України. Основні тенденції та проблеми його розвитку. Вплив воєнного стану на функціонування ринку цінних паперів. Роль міжнародних фінансових організацій у підтримці фондового ринку України. Європейська інтеграція та імплементація міжнародних стандартів. Перспективи цифровізації фондового ринку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб. інд.завд.
1	2	3	4	5	6
Змістовний модуль 1. Страхування та страховий ринок					
Тема 1. Сутність, принципи та особливості функціонування страхування і страхового ринку.	7	2	2		3
Тема 2. Державне регулювання та нагляд за страховим ринком.	7	2	2		3
Тема 3. Страхові послуги як специфічний продукт ринку: класифікація, характеристики та ціноутворення.	5	2	1		2
Тема 4. Договір страхування як форма страхового зобов'язання та механізм реалізації страхової послуги.	7	2	2		3
Тема 5. Страхові посередники та їх роль у системі реалізації страхових послуг.	4	1	1		2
Тема 6. Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку страхового ринку України (з урахуванням воєнного стану).	5	1	2		2
Разом за змістовним модулем 1	35	10	10		15
Змістовний модуль 2. Фондовий ринок					
Тема 7. Сутність, структура та функції фондового ринку. Закономірності його виникнення і	7	2	2		3

розвитку.					
Тема 8. Особливості функціонування ринку акцій, облігацій та векселів.	6	2	1		3
Тема 9. Учасники фондового ринку: емітенти, інвестори, посередники та інфраструктура.	7	2	2		3
Тема 10. Державне регулювання та нагляд за фондовим ринком.	6	2	2		2
Тема 11. Біржовий та позабіржовий ринки цінних паперів: сутність, відмінності та механізми функціонування.	4	1	1		2
Тема 12. Особливості розвитку фондового ринку України у сучасних умовах (воєнний стан, європейська інтеграція та цифровізація).	5	1	2		2
Разом за змістовним модулем 2	35	10	10		15
Інд.ДЗ	20				20
Усього годин	90	20	20		50

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи та особливості функціонування страхування і страхового ринку.	2
2	Державне регулювання та нагляд за страховим ринком.	2
3	Страхові послуги як специфічний продукт ринку: класифікація, характеристики та ціноутворення.	2
4	Договір страхування як форма страхового зобов'язання та механізм реалізації страхової послуги.	2
5	Страхові посередники та їх роль у системі реалізації страхових послуг.	1
6	Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку страхового ринку України (з урахуванням воєнного стану).	1
7	Сутність, структура та функції фондового ринку. Закономірності його виникнення і розвитку.	2
8	Особливості функціонування ринку акцій, облігацій та векселів.	2
9	Учасники фондового ринку: емітенти, інвестори, посередники та інфраструктура.	2
10	Державне регулювання та нагляд за фондовим ринком.	2
11	Біржовий та позабіржовий ринки цінних паперів: сутність, відмінності та механізми функціонування.	1
12	Особливості розвитку фондового ринку України у сучасних умовах (воєнний стан, європейська інтеграція та цифровізація).	1
Разом		20

6. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи та особливості функціонування страхування і	2

	страхового ринку.	
2	Державне регулювання та нагляд за страховим ринком.	2
3	Страхові послуги як специфічний продукт ринку: класифікація, характеристики та ціноутворення.	1
4	Договір страхування як форма страхового зобов'язання та механізм реалізації страхової послуги.	2
5	Страхові посередники та їх роль у системі реалізації страхових послуг.	1
6	Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку страхового ринку України (з урахуванням воєнного стану).	2
7	Сутність, структура та функції фондового ринку. Закономірності його виникнення і розвитку.	2
8	Особливості функціонування ринку акцій, облігацій та векселів.	1
9	Учасники фондового ринку: емітенти, інвестори, посередники та інфраструктура.	2
10	Державне регулювання та нагляд за фондовим ринком.	2
11	Біржовий та позабіржовий ринки цінних паперів: сутність, відмінності та механізми функціонування.	1
12	Особливості розвитку фондового ринку України у сучасних умовах (воєнний стан, європейська інтеграція та цифровізація).	2
Разом		20

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, принципи та особливості функціонування страхування і страхового ринку.	3
2	Державне регулювання та нагляд за страховим ринком.	3
3	Страхові послуги як специфічний продукт ринку: класифікація, характеристики та ціноутворення.	2
4	Договір страхування як форма страхового зобов'язання та механізм реалізації страхової послуги.	3
5	Страхові посередники та їх роль у системі реалізації страхових послуг.	2
6	Сучасний стан, тенденції та перспективи розвитку страхового ринку України (з урахуванням воєнного стану).	2
7	Сутність, структура та функції фондового ринку. Закономірності його виникнення і розвитку.	3
8	Особливості функціонування ринку акцій, облігацій та векселів.	3
9	Учасники фондового ринку: емітенти, інвестори, посередники та інфраструктура.	3
10	Державне регулювання та нагляд за фондовим ринком.	2
11	Біржовий та позабіржовий ринки цінних паперів: сутність, відмінності та механізми функціонування.	2
12	Особливості розвитку фондового ринку України у сучасних умовах (воєнний стан, європейська інтеграція та цифровізація).	2
13	Інд.ДЗ	20
Разом		50

Індивідуальне дослідницьке завдання (ІДЗ)

Індивідуальне дослідницьке завдання з курсу «Страховий та фондовий ринок» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності. **Мета:** самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зарахування ІДЗ відбувається або шляхом його завантаження у відповідний модуль на платформі Moodle та наступної перевірки викладачем. Додатково також може встановлюватись окремі захист робіт студентами в очному форматі, або з використанням он-лайн сервісів ZOOM Meetings / Google Meet.

Результати досліджень подаються у вигляді реферату (індивідуальної письмової роботи студента), зміст якої полягає у завершеному теоретично-практичному дослідженні у межах навчальної програми курсу, яка виконується студентом на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Розподіл балів за ІДЗ є наступним: одна робота студента максимально оцінюється у 20 балів, однак вона складається з двох частин: реферату та презентації, які мають оцінюватись у сукупності. Як правило, захист робіт відбувається на останньому занятті курсу, після чого викладачем виставляється підсумкова оцінка курсу.

Теми ІДЗ для обрання студентами є наступними:

Модуль 1. Страхування та страховий ринок

1. Автострахування: види, проблеми та тенденції розвитку.
2. Агрострахування: особливості та перспективи в Україні.
3. Аналіз сучасного стану страхового ринку України.
4. Види страхових ризиків та механізми їх мінімізації.
5. Державне регулювання страхового ринку України: сучасні тенденції та проблеми.
6. Договір страхування: структура, обов'язкові умови та проблеми виконання.
7. Історія становлення та розвиток страхування у світі та в Україні.
8. Ліцензування страхової діяльності: процедура, вимоги та перспективи вдосконалення.
9. Майнове страхування: особливості та проблеми розвитку.
10. Медичне страхування: зарубіжний досвід та перспективи впровадження в Україні.
11. Міжнародні страхові компанії на ринку України: вплив та особливості діяльності.
12. Особисте страхування: роль у системі соціального захисту населення.
13. Перестрахування: сутність, роль та організація перестрахового бізнесу.

14. Принципи страхування: сучасне трактування та практичне застосування.
15. Роль страхового ринку у фінансовій системі держави.
16. Роль страхування у підтримці малого та середнього бізнесу.
17. Соціальне страхування: сутність, види та значення в Україні.
18. Страхові посередники: роль у забезпеченні доступності страхових продуктів.
19. Страхові послуги: класифікація та особливості надання в умовах воєнного стану.
20. Страхові шахрайства: форми, способи запобігання та боротьби.
21. Страхування в умовах надзвичайних ситуацій та воєнних ризиків.
22. Страхування відповідальності: види та сучасні практики.
23. Тенденції розвитку страхового бізнесу у світі та їх вплив в сучасних реаліях України.
24. Фінансова стійкість та платоспроможність страхової компанії: методи оцінки.
25. Цифровізація страхових послуг: сучасні інновації та виклики.

Модуль 2. Фондовий ринок

26. Акції: види, функції та механізми обігу.
27. Вексель як інструмент фінансових відносин.
28. Депозитарна система та її роль у функціонуванні ринку цінних паперів.
29. Державне регулювання фондового ринку України та його гармонізація з європейськими стандартами.
30. Етичні аспекти діяльності учасників фондового ринку.
31. Екологічне страхування: сутність, практика застосування та перспективи розвитку в Україні.
32. Інвестиційні фонди та компанії з управління активами.
33. Іноземні інвестори на фондовому ринку України: проблеми та перспективи.
34. Історичні передумови виникнення та розвитку фондового ринку.
35. Кліринг та розрахунки на фондовому ринку.
36. Корпоративне управління та його вплив на фондовий ринок.
37. Мікрострахування як інструмент соціального захисту малозабезпечених верств населення.
38. Перспективи інтеграції фондового ринку України до єдиного європейського фінансового простору.
39. Перспективи розвитку фондового ринку України: вплив воєнного стану, цифровізації та євроінтеграційних процесів.
40. Позабіржовий ринок цінних паперів та його роль у фінансовій системі.
41. Порівняльна характеристика фондових ринків розвинених країн та України.
42. Ринок деривативів: сутність, види та сучасні тенденції.
43. Ринок облігацій в Україні: проблеми та перспективи розвитку.
44. Ринок ф'ючерсів та опціонів: особливості функціонування та використання.

45. Роль міжнародних фондів організації у розвитку ринку капіталу.
46. Роль фондового ринку у забезпеченні економічного зростання.
47. Роль фондового ринку у відновленні економіки України після війни.
48. Учасники фондового ринку: емітенти, інвестори та фінансові посередники.
49. Фондові біржі: сутність, функції та особливості діяльності в Україні.
50. Функції фондового ринку: світова практика та українські реалії.

Загальні вимоги до виконання та оформлення реферату. Реферат є індивідуальною письмовою науково-дослідною роботою студента, яка виконується на основі опрацювання навчальної, наукової, нормативно-правової та аналітичної літератури з обраної теми. Робота повинна містити елементи узагальнення, аналізу та систематизації інформації щодо функціонування страхового та фондового ринків.

Структура реферату повинна включати такі елементи:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Основна частина (2–3 розділи, що розкривають зміст теми).
5. Висновки.
6. Список використаних джерел.

У вступі необхідно обґрунтувати актуальність теми, визначити мету та основні завдання дослідження.

Основна частина повинна містити теоретичний аналіз досліджуваної проблеми, характеристику сучасного стану відповідного сегмента страхового або фондового ринку, а також узагальнення існуючих підходів і практики функціонування фінансових інститутів.

У висновках формулюються основні результати проведеного дослідження та узагальнення щодо перспектив розвитку відповідного сегмента фінансового ринку.

Список використаних джерел повинен містити не менше 8–10 найменувань. Доцільно використовувати підручники, наукові публікації, аналітичні матеріали, статистичні дані, а також нормативно-правові акти України.

Технічні вимоги до оформлення роботи:

1. Обсяг реферату – 15–20 сторінок друкованого тексту (без урахування титульного аркуша та списку використаних джерел).
2. Текстовий редактор – Microsoft Word.
3. Шрифт – Times New Roman.
4. Розмір шрифту – 14.
5. Міжрядковий інтервал – 1,5.
6. Поля сторінки: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.
7. Абзацний відступ – 1,25 см.

8. Нумерація сторінок – у правому верхньому куті сторінки. На першій сторінці (на титулі) номер не проставляється, але враховується в загальній нумерації сторінок.

9. Заголовки розділів повинні бути чітко структурованими та відображати зміст відповідної частини роботи.

У тексті роботи необхідно робити посилання на використані джерела. Список використаних джерел оформлюється відповідно до чинних вимог бібліографічного опису (стандарт ДСТУ 8302:2015). Під час виконання реферату студент повинен використовувати сучасні наукові, навчальні, статистичні та нормативно-правові джерела інформації. Особлива увага приділяється використанню офіційних матеріалів державних органів, що здійснюють регулювання фінансових ринків.

Рекомендується використовувати такі джерела інформації:

1. Нормативно-правові акти України, що регулюють діяльність страхового та фондового ринків (веб-сайт Верховної Ради України, <https://www.rada.gov.ua>).

2. Офіційні аналітичні та статистичні матеріали Національного банку України (<https://bank.gov.ua>) щодо функціонування страхового ринку.

3. Інформаційні та статистичні матеріали Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (<https://www.nssmc.gov.ua>) щодо розвитку ринку цінних паперів.

4. Статистичні дані Державної служби статистики України (<https://ukrstat.gov.ua>).

5. Наукові статті, монографії, навчальні посібники та інші наукові джерела з проблем функціонування страхового та фондового ринків (веб-сайт електронної бібліотеки Запорізького національного університету, <https://library.znu.edu.ua>).

У рефераті доцільно використовувати актуальні статистичні дані, аналітичні матеріали та приклади діяльності фінансових установ, що дозволяє більш повно розкрити зміст обраної теми та здійснити узагальнення щодо сучасного стану і тенденцій розвитку страхового та фондового ринків. Як вже зазначалося раніше, результати дослідження подаються студентом у вигляді реферату та презентації, яка використовується під час захисту роботи.

Як альтернативу до запропонованих тем рефератів здобувач освіти може обрати виконання індивідуального дослідницького завдання **у формі аналітичного дослідження сучасного стану страхового та фондового ринків України**. Таке дослідження передбачає проведення загального аналізу функціонування страхового та фондового ринків на основі офіційних статистичних та аналітичних матеріалів державних органів, що здійснюють їх регулювання, зокрема Національного банку України (<https://bank.gov.ua>) та Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (<https://www.nssmc.gov.ua>).

Під час виконання такого індивідуального дослідницького завдання здобувач освіти повинен охарактеризувати сучасний стан страхового та фондового ринків, проаналізувати основні статистичні показники їх розвитку,

визначити ключові тенденції функціонування та сформулювати узагальнені висновки щодо перспектив їх подальшого розвитку. При виконанні зазначеного виду індивідуального дослідницького завдання необхідно дотримуватися загальних вимог до структури та технічного оформлення письмових робіт, передбачених для реферату.

НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Визнанню підлягають результати навчання здобувача освіти, здобуті у неформальній та/або інформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремим змістовним модулям (розділам), темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Загальний обсяг освітніх компонентів освітньо-професійної програми, що зараховуються здобувачу освіти за підсумками визнання результатів неформального та/або інформального навчання, не може перевищувати 25 відсотків відповідної освітньо-професійної програми.

Пропонуються он-лайн курси, семінари, вебінари, тренінги для самостійного навчання здобувачів освіти на таких загальнонавчальних українських та світових навчальних платформах, як Prometheus (веб-адреса: <https://prometheus.org.ua/>), Edx (веб-адреса: <https://www.edx.org/>), EdEra (веб-адреса: <https://ed-era.com/>), Coursera (веб-адреса: <https://www.coursera.org/>), FutureLearn (веб-адреса: <https://www.futurelearn.com/>) тощо.

Результати навчання, здобуті здобувачами освіти у межах неформальної та/або інформальної освіти, можуть бути зараховані як альтернатива виконанню індивідуального дослідницького завдання (ІДЗ) з дисципліни. Здобувач освіти має право обрати один із видів роботи: виконати індивідуальне дослідницьке завдання (ІДЗ) з дисципліни або пройти відповідний курс за напрямом неформальної та/або інформальної освіти. У разі успішного проходження курсу студент подає викладачу сертифікат, що підтверджує результати навчання. Максимальна кількість балів за цей вид контролю становить 20 (двадцять) балів незалежно від обраного виду роботи. При цьому один сертифікат, отриманий здобувачем освіти за результатами проходження курсу неформальної та/або інформальної освіти, може бути зарахований як виконання індивідуального завдання з дисципліни та оцінюється максимально у 20 балів.

8. Види контролю і система накопичення балів

Поточний контроль знань		Самостійна робота інд. завд.	Залік	Сума
Модульна атестація № 1 (30 балів)	Модульна атестація № 2 (30 балів)			
Змістовний модуль 1 (Теми 1-6)	Змістовний модуль 2 (Теми 7-12)			
30	30	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна література:

1. Горбач Л. М., Кадебська Е. В. Страхування : підруч. Київ : Кондор, 2018. 543 с.
2. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
3. Кальний С. В. Інвестування : практикум : навч. посіб. Київ : Наукова столиця, 2020. 135 с.
4. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
5. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.
6. Олійник О. В., Нагаєва Г. О. Страхування : навч. посіб. Харків : Стильна типографія, 2020. 256 с.
7. Плиса В. Й. Страхування : підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ : Каравела, 2019. 512 с.
8. Попова Л. В., Марич М. Г., Федішин М. П. Міжнародне страхування : навч. посіб. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 184 с.
9. Про затвердження Положення про саморегулівні організації професійних учасників ринків капіталу та Змін до ліцензійних умов провадження професійної діяльності на ринках капіталу : Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 19.12.2025 № 09/21/3401/К03. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1969-25#n10> (дата звернення: 25.01.2026).
10. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

11. Про страхування : Закон України від 18 листопада 2021 р. № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення: 01.09.2025).
12. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 р. № 1953-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20> (дата звернення: 01.09.2025).
13. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / уклад. О. В. Третякова, В. М. Харабара, Р. І. Грешко. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 118 с.
14. Слав'юк Н. Р., Глушенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2022. 206 с.
15. Статистика та аналітичні матеріали Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua> (дата звернення: 01.09.2025).
16. Терещенко Т.Є., Заволока Л.О., Пономарьова О.Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посіб. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.
17. Фисун В. І. Страхування : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2020. 240 с.
18. Фондовий ринок : підручник : у 2 кн. Кн. 1 / В. Д. Базилевич, В. М. Шелудько, В. В. Вірченко та ін. ; за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2015. 621 с. (Серія «Класичний університетський підручник»).
19. Фондовий ринок : підручник : у 2 кн. Кн. 2 / В. Д. Базилевич, В. М. Шелудько, В. В. Вірченко та ін. ; за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2016. 686 с. (Серія «Класичний університетський підручник»).
20. Фондовий ринок : практикум : навч. посіб. / В. Д. Базилевич, В. М. Шелудько, В. В. Вірченко та ін. ; за ред. В. Д. Базилевича. Київ : Знання, 2017. 718 с.

Додаткова література:

1. Біржовий фондовий ринок в Україні : навч. посіб. / М. О. Бурмака, Д. С. Бутенко, Л. Б. Долінський та ін. Київ : АДС УМКЦентр, 2014. 412 с.
2. Говорушко Т. А. Страхіві послуги : підруч. Київ : Центр учб. літ., 2017. 376 с.
3. Горулько Л., Зоря С. Страхіві ринок України в умовах воєнного стану. Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали Х Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених, м. Полтава, 09 листоп. 2023 р. Полтава, 2023. С. 70–72.
4. Еш С. М. Ринок фінансових послуг : підруч. Київ : Центр учб. літ., 2015. 400 с.

5. Заволока Ю. М., Єфременко А. Г., Малащенко Ю. А. Особливості функціонування страхового ринку України в умовах сучасної цифрової трансформації. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 102–106.
6. Зоря О. П., Зоря С. П., Мауер Д. Р. Роль страхування у системі забезпечення продовольчої та економічної безпеки у період воєнного стану в Україні. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. Вип. 3(03). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/105/97> (дата звернення: 01.09.2025).
7. Зоря С. П. Перестраховання як ключова складова стабільного функціонування страхового ринку. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Вип. 1 (12). Полтава : ПДАА. 2016. С. 180 – 186.
8. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.
9. Ковтун Л., Зоря С. Особливості страхування під час воєнного стану. Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали Х Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (м. Полтава, 09 листопада 2023 року). Полтава, 2023. С. 142–143.
10. Кривошея В., Зоря С. Особливості дії договорів страхування в період воєнного стану. Наукове забезпечення розвитку національної економіки: досягнення теорії та проблеми практики : матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції молодих вчених (м. Полтава, 10 листопада 2022 року). Полтава, 2022. С. 64–65.
11. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#n1985> (дата звернення: 01.09.2025).
12. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 01.09.2025).
13. Про депозитарну систему України : Закон України від 06.07.2012 р. № 5178-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17> (дата звернення: 01.09.2025).
14. Про затвердження Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг : Постанова Правління Національного банку України від 29 груд. 2023 р. № 199. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0199500-23#Text> (дата звернення: 01.09.2025).
15. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 05.07.2012 р. № 5080-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17> (дата звернення: 01.09.2025).

16. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення: 01.09.2025).
17. Про недержавне пенсійне забезпечення : Закон України від 09.07.2003 р. № 1057-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15> (дата звернення: 01.09.2025).
18. Про обіг векселів в Україні : Закон України від 05.04.2001 р. № 2374-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2374-14> (дата звернення: 01.09.2025).
19. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 р. № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17> (дата звернення: 01.09.2025).
20. Про фінансовий лізинг : Закон України від 04.02.2021 р. № 1201-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#n231> (дата звернення: 01.09.2025).
21. Русул Л. В. Ризик-менеджмент у страхуванні : навч. посіб. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. 83 с.
22. Сосновська О. О. Страхування : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 328 с.
23. Страхові послуги : у схемах і таблицях : навч. посіб. / уклад. М. П. Федишин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 208 с.
24. Страхування : навч. посіб. / Н. С. Ситник, А. В. Стасишин, Д. В. Попович. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. 512 с.
25. Фондовий ринок України. Фінансовий моніторинг професійних учасників фондового ринку : навч.-метод. посіб. / О. М. Мозговий та ін. ; за заг. ред. О. М. Мозгового та Д. М. Тевелева. Київ : АРІФРУ, 2013. 207 с.
26. Шклярук С. Г. Ринки фінансових послуг: теорія, методи, інструменти та практика : навч. посіб. Київ : ДП «Вид. дім «Персонал», 2018. 528 с.

Інформаційні ресурси:

1. Посилання на курс «Страхування» в системі електронного забезпечення навчання Moodle:

<https://epkmoodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1322>

2. Веб-сайт Кабінету Міністрів України. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua> (дата звернення: 01.01.2026).

3. Веб-сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. URL: <https://mof.gov.ua/uk/> (дата звернення: 01.01.2026).

4. Веб-сайт Національного банку України. [Електронний ресурс]. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 01.01.2026).

5. Державна служба статистики України. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 01.01.2026).

6. Ліга страхових організацій. [Електронний ресурс]. URL: <http://uainsur.com/> (дата звернення: 01.01.2026).

7. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку : офіційний сайт. URL: <https://www.nssmc.gov.ua> (дата звернення: 01.09.2025).

8. Українська фондова біржа : офіційний сайт. URL: <https://ukrse.com.ua> (дата звернення: 01.09.2025).

